CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

432

कार्तिक कृष्ण

करक चतुर्थी कथा १ जाल्ते बर८७

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

श्रीगणेशायनमः॥ युष्यकार्तिककृष्णचतुर्थी करकचतुर्थीव्रतम्॥ अत्र स्त्री
णामेवाधिकारः तासामेव फलं श्रुते॥ सा च मध्यमासपक्षाद्युल्लिख्य मसौभा
ग्यपुत्रपौत्रादिसुस्थिरश्रीप्राप्तये करकचतुर्थीव्रतं करिष्ये। इति संकल्प्य॥
वटं विलिख्य तदधस्तात् शिवं षण्मुखयुक्तां गौरीं लिखित्वा षोडशोपचारैः पूज
येत्॥ पूजामंत्रः॥ नमः शिवायै शर्वाण्यै सौभाग्यं संततिं शुभां॥ प्रयच्छ
भक्तियुक्तानां नारीणां हरवल्लभे॥ इति मंत्रेण॥ ततो नमोंतनाममंत्रेण शिव
षण्मुखयोः पूजा कार्या॥ ततः पक्वान्नाक्षतसंयुक्तान् दश करकान् ब्राह्मणेभ्यो
दद्यात्॥ ततः पिष्टकनैवेद्यं भोज्यं सर्वं निवेदयेत्॥ तच्चंद्रोदयोत्तरं चंद्राया
र्घ्यं दद्यात्॥ अथ कथा॥ मांधातोवाच॥ ॥ अर्जुने तु गते तत्र इंद्रलोक
गिरौ प्रति विषरामनसा कृष्णा द्रौपदी समचीतयत॥ अतोधिकरीहि नाक

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

शोऽभिद्विजवरः॥ पत्नी तस्यैव विप्रस्य नाम्ना लीलावती शुभा॥ तस्यां संजनयामास पुत्रा
न्सप्तामितौजसः॥ कन्या वीरवती नाम्नी सर्वलक्षणसंयुता॥ नीलोत्पलोपमनयना
पूर्णेन्दुसदृशानना॥ ततः कालेन सुभगा हैमे विधिवच्च द्विजोत्तमः॥ ददौ वेदशं वि
दुषे विप्राय विधिपूर्वकं॥ स्वगात्रे रेणुपातस्य चक्रे गौरीशुभं व्रतं॥ चतुर्थ्यां
कार्तिकस्याथ कृष्णायां तु विशेषतः॥ स्नाता सायंतने काले सवस्त्रालंकृता भा
ब्र वतः॥ विलिख्य वटवृक्षं च गौरी तस्य तले लिखेत्॥ शिवं च विघ्ननाथेन षण्मु
खेन समन्वितं॥ गंधपुष्पाक्षतैर्गौरीं मंत्रेणानेन पूजयेत्॥ शिवायै शर्वीरायै सौ
भाग्यसंततिं शुभां॥ प्रयच्छ स्त्रियुक्तानां नारीणां हरवल्लभे॥ तस्याः पार्श्वे महादे
वं विघ्ननाथं षडाननं॥ पुनः पुष्पाक्षतैर्धूपैर्नैवेद्यैश्च पृथक्पृथक्॥ पक्वान्ना
क्षतसंपन्ना सदीपा करकान्दश॥ तथाविधकाने वेदं भोज्यसनैवेद्यं वेदयत॥ प्र
तीक्षंति स्त्रियः सर्वाश्चंद्रनाभ्युपरास्थिताः॥ सा बाला बालिका लाहीना क्षुत्तत्पापरि

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

स्य समारभ्यं तु दुष्करं ॥ विघ्नं परमसेतद्धि वहवः परिपंथिनः ॥ चिंतइत्वेत्ति सा दे
वी सस्मार तं जगद्गुरुं ॥ मत्तुं धियं चिकीर्षंति सा च छुद्धिघ्नवारणं ॥ स्कंद उवा
च ॥ कथयस्व जगन्नाथ वृत्तमेकं सुदुर्लभं ॥ यत्कृतावंतु विघ्नानि विजयस्ते
सरप्रियः ॥ श्री कलो वाच ॥ तदेवं वसतां भाग्ये सां मुपुत्रो किलोमघा ॥ एतस्य
च्छकम्मे पूर्वं पार्वत्या संकरं प्रति ॥ तस्यास्तद्वचनं श्रुत्वा प्राह देवो महेश्वरः ॥ स्म
रसुदृंविवराराहे वक्ष्यामि त्वां महेश्वरि ॥ प्रति विघ्न हरी त्याह करकारव्यां चतुर्थी
कं ॥ पार्वत्योवाच ॥ जगन्नो दृष्टीं कृतं चतुर्थीं करकापा ॥ विधानं कीदृशं
प्रोक्तं केनेयं च पुरा कृता ॥ ईश्वर उवाच ॥ शाकः पुरा पुरे रम्ये विदुजानसमाकुले
॥ स्वर्णरूप्यसमाकीर्णे रत्नप्राकारशोभिते ॥ द्विजनारी जनालोके वशीकृत जन
मन्त्रये ॥ वेदध्वनिसमाकुले स्वर्गादपि मनोहरे ॥ वेदधर्मा द्विजस्तत्र वसन्दे

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

राम ३

हं पितरं हं प्राप्तास्म तो यं मे पतिः प्रभुः ॥ न जाने कर्मेराः कस्य फलं प्राप्तं मया धुना ॥ म
म भाग्य वशाद्वि प्रागतासि महेश्वरि ॥ श्रीकृष्ण उवाच ॥ मां तेजा वया प्रुपतिं
मम ॥ ईश्वर्युवाच ॥ त्वया पितृ गृहे पूर्वं कुर्वं त्याकरकव्रतं ॥ तस्येवाच्यं त्वया दत्तो वि
नाचं ज्ञो हयं प्रभुः ॥ तेन ते व्रतदोषेण स्वामी लोकांतरे गतः ॥ इदानीं कुरु यत्ने
न करक व्रतमुत्तमं ॥ पतिं तेजी वयिष्यामि व्रतस्यास्य प्रभावतः ॥ व्यासो वाच ॥
तस्यास्तद्वचनं श्रुत्वा व्रतं चक्रे विधानतः ॥ प्रसन्ना साभवद्देवी तस्य प्रा
शावहन्मा ॥ तया व्रते कृते देवि जलेन नाभ्युक्ष्य तत्पतिं ॥ जीवयामास चेंद्राणी
देव वच्च व सत्वमः ॥ ततश्चागाद्गृहं स्वीयं रेमे सा पतिना सह ॥ धनं धान्यं स
पुत्राश्च दीर्घमायुष्म त्ववान् ॥ तस्मात्त्वयापि यत्नेन व्रतमेतद्विधीयतां ॥
सूतोवाच ॥ द्वैपायन वचः श्रुत्वा चकार द्रौपती व्रतं ॥ तद्व्रतस्य प्रभावेन ज
ज्ञातान्कौरवान्नरा ॥ स्वेमिरे राज्यमतुलं पांडवा दुःखनाशनं ॥ येक रि

राम

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

वीडितः ॥ निपपात महीपृष्ठे रुरुदुश्चैव वासवः ॥ समाश्वास्य च वा तैस्तु सुख
मभ्युक्ष्य वारिणा ॥ तस्मात्तां चेतयन्त्येव मारुरोह महावटं ॥ हस्ते चोल्लीसमादाय
स्वलंतीस्त्रे ह पीडितः । भज स्पेद्दृशी का कास चंद्र व्या जोदितं तदा ॥ तं दृष्ट्वा वार्तिमुत्स
ज्य तु भुजे स्पुमना तदा ॥ वै स्नेहेयं समाजाय मूर्च्छी दृष्या पानतः ॥ तदा
देशा मतस्तस्याः पतु र्भर्मसुरिवतः ॥ पतिं तच्च व वेचं दृष्ट्वा शिवमप्यचै
सापुनः ॥ व्रतं निरसनं चक्रे यावत्संवत्सरे गतः ॥ चक्रुः संवत्सरे ती ते व्रतं
स्तु तपोषितः ॥ पूर्वोक्तेन विधानेन सापि चक्रे शुभानना ॥ तदा याताप्स
वीहृदि कन्याभिः परं त्यक्ता ॥ एतदेव व्रतं कृतं स्वर्गतास्वर्गलोक
तः ॥ वीरावती तद्धु भ्रातृशमगमद्गच्छतः स्वपं ॥ दृष्ट्वा तां मातुर्पीदे
वी पप्रच्छ सकलं शची ॥ वीरावती तदा वृष्ट्वा प्रोवाच विनयान्विता ॥ स्व

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

ध्वंति सुभगा व्रतमेतच्च शागमे ॥ तासां पुत्रधनंधान्यं सौभाग्यं चातुलं
यशः ॥ करकं क्षीरसंपूर्णं तोयपूर्णमथापि वा ॥ ददामि रत्नसंयुक्तं चिरं जीव
तमे पतिः ॥ इति मंत्रेण करकान्सप्त दद्याद्द्विजसत्तमे ॥ सुवासिनीभ्यो दद्याच्च स्त्रा
दद्यात्तास्वयमेव च ॥ एवं व्रतं या कुरुते नारी सौभाग्यकाम्यया ॥ सौभाग्यं पुत्रपु
त्रादि लभते सुस्थिरां श्रियं ॥ [redacted] इति वामनपुराणोक्तं करकचतुर्थीव्रतं ॥

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi

CC-0. In Public Domain. Digitization by eGangotri/Sarayu Trust

संनिकृष्यंरोहिण्याउदरेसंनिवेशय॥८॥अथाहमंशभागेनदेवक्याःपुत्रतांशुभे॥प्राप्स्यामि
त्वंयशोदायांनंदपत्न्यांभविष्यसि॥९॥अर्चिष्यंतिमनुष्यास्त्वांसर्वकामवरेश्वरीं॥धूपोपहार
बलिनासर्वकामवरप्रदां॥१०॥नामधेयानिकुर्वंतिस्थानानिचनराभुवि॥दुर्गेतिभद्रकालीति
विजयावैष्णवीतिच॥११॥कुमुदाचंडिकाकृष्णामाधवीकन्यकेतिच॥मायानारायणीशानीशा
रदेत्यंबिकेतिच॥१२॥गर्भसंकर्षणात्तंवैप्राहुःसंकर्षणंभुवि॥रामेतिलोकरमणाद्बलंभद्रं
बलोच्छ्रयात्॥१३॥संदिष्टैवंभगवतातथेत्योमितितद्वचः॥प्रतिगृह्यपरिक्रम्यगांगतातत्त
थाकरोत्॥१४॥गर्भेप्रणीतेदेवक्यारोहिणींयोगनिद्रया॥अहोविस्रंसितोगर्भइतिपौराविचु
क्रुशुः॥१५॥भगवानपिविश्वात्माभक्तानामभयंकरः॥आविवेशांशभागेनमनआनकदुंदुभेः
॥१६॥सबिभ्रत्पौरुषंधामभ्राजमानोयथारविः॥दुरासदोतिदुर्द्धर्षोभूतानांसंबभूवह॥१७॥
ततोजगन्मंगलमच्युतांशंसमाहितंशूरसुतेनदेवी॥दधारसर्वात्मकमात्मभूतंकाष्ठायथा

Kashi Maharani Collection, Ramnagar Fort, Varanasi